

ՊԱՅԻԵՆՏՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ
INTERNATIONAL CONFERENCE
ON PATIENTS' RIGHTS

Համատեղ որոշումների կայացում և պացիենտի հզորացում:
Ժամանակակից բժշկության նոր պարադիգմ

Հովհաննես Հովհաննիսյան

Հովհաննես Հովհաննիսյան

- Բժիշկ – մաշկավեներաբան
- ՀՀ ԱՆ Այրվաճճաբանության և Մաշկաբանության ազգային կենտրոնի տնօրեն
- Երեվանի Մ.Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարանի մաշկաբանության և սեռավարակաբանության ամբիոնի դասախոս
- Հայկական բժշկական ասոցիացիայի արդեն նախկին նախագահ
- ՀՀ Առողջապահության նախարարության խորհրդատու մաշկաբանության և վեներոլոգիայի գծով
- Մաշկավեներաբանության մեծ սիրահար
- Հավետով բժիշկ

“

**Քանի՞ անգամ պացիենտը ձեզ հետ
չի համաձայնել, բայց լուռ հեռացել է**

Մտածելք մեր սեփական փորձից...

Երկու մոդել

Հայրապետական մոդել

Բժիշկը գիտի լավագույնը

Ցուցում / հրաման

Հնազանդ պացիենտ

Բժիշկը պատասխանատու է

Համատեղ որոշումների մոդել

Բժիշկը + պացիենտը միասին

Բացատրություն / ընտրություն

Տեղեկացված գործընկեր

Պատասխանատվությունը կիսված է

Ի՞նչ է SDM-ը Ի՞նչ է Համատեղ որոշումների կայացումը

*Գործընթաց, որի ընթացքում բժիշկը և պացիենտը
միասին քննարկում են բուժման տարբերակները*

Բժշկական
ապացույցներ

Կլինիկական
փորձ

Պացիենտի
արժեքներ

Ի՞նչ է հզորացված պացիենտը

Ոչ հնազանդ, ոչ դժվար — տեղեկացված գործընկեր

Բժշկի դիրքից

Պացիենտը հասկանում է իր վիճակը, բուժման նպատակները և հնարավոր սահմանափակումները

Պացիենտի դիրքից

Վստահություն սեփական որոշմանը մասնակցելու կարողության նկատմամբ

⚠ Կարևոր. Ոչ բոլոր պացիենտներն են ուզում ակտիվ դեր ստանձնել — և դա նույնպես հարգելի է: Պացիենտի իրավունքն է նաև որոշումը բժշկին վստահելը՝ տեղեկացված համաձայնության հիման վրա:

Ե՞րբ է SDM-ը հատկապես կարևոր

Գոյություն ունեն բուժման
մի քանի համարժեք տարբերակներ

Հիվանդությունը
քրոնիկ կամ երկարատև է

Բուժումը կարող է եականորեն
ազդել կյանքի որակի վրա

Պացիենտի արժեքները
կարող են ազդել ընտրության վրա

Ինչպե՞ս անել — 3-Talk Model

1

Team Talk - Թիմային

«Ես ձեր կողքին եմ, ունենք ընտրություններ»

✦ «Ձեր վիճակի համար կան մի քանի տարբերակ, եկեք միասին քննարկենք»

2

Option Talk - Տարբերակների

Տարբերակների բացատրություն. ռիսկեր, օգուտներ, կողմնակի ազդեցություններ

✦ «Առաջին տարբերակը... երկրորդը... յուրաքանչյուրն ունի իր առավելություններն ու թերությունները»

3

Decision Talk - Որոշումների

«Ի՞նչն է ձեզ համար ամենակարևորը»

✦ «Հաշվի առնելով այն, ինչ պատմեցիք — ի՞նչ տարբերակն է ձեզ ավելի մոտ»

✓ Կիրառելի է ցանկացած մասնագիտությունում, նույնիսկ սահմանափակ ժամանակի պայմաններում

Խոչընդոտներ և լուծումներ

Խոչընդոտ	Ի՞նչ կարելի է անել
Ժամանակի սղություն	Նույնիսկ 2-3 հարց բավական է
Պացիենտի ցածր բժշկագիտելիք	Պարզ լեզու, անալոգիաներ
Ավանդական ակնկալիքներ (երկու կողմից)	Աստիճանական մոտեցում
Բժշկի անվստահություն պացիենտի ընտրության նկատմամբ	Փոքր քայլերից սկսել
Պացիենտի պասիվություն / «դուք գիտեք լավը»	Բաց հարցեր տալ, խրախուսել արտահայտվել
Տեղեկատվության անհավասարություն	Հասկանալի բացատրություն, գրավոր նյութ

SDM-ի արդյունքները

Բուժման հետևողականություն

Բժիշկ-պացիենտ վստահություն

Բողոքներ և կոնֆլիկտներ

Կյանքի որակ

Բուժումից հրաժարվելու
հավանականություն

Առողջապահական համակարգի
նկատմամբ վստահություն

Խոսել

Բացատրել

Լսել

**Խոսել, բացատրել, լսել —
սա ոչ թե ժամանակի կորուստ է, այլ բուժման մաս**

SDM-ը բժշկի դերը չի նվազեցնում — այն նոր որակ է հաղորդում